

Murakabe 12816

2014-11-23 02:18:14 +0200

Dün yoktun?

Eh, evet. Misafir. Bazen konuşmak, konuşuyor numarası yapmaktan iyidir. Pek okuyamadım da.

Stoacılık okuyordun iki üç gündür.

Evet. Dün de Mirzabeyoğlu'nun *Esatir ve Mitoloji* kitabında açınca Stoa bahsi geldi.

Nedir seni cezbeden bu konuya?

Söylediklerinin içeriği değil. Bunları herkes söylüyor. Ancak insanları *gerçek hayat* içinden çıkarmadan, onlara iyilik salık verebilmesi ilginç.

Mirzabeyoğlu *bazılarına göre din* demiş, doğru mudur?

Bu sorunun cevabını ancak *din nedir?* sorusuyla verebiliriz herhalde. *Din* anlayışımız, İslam'ın paralelinde kavramlar arayışa sevk ediyor. Bu kavramların karşılığını bulmamız zor, her dinde *Tanrı* veya *peygamber* yok, hepsinde bir takım *ulu kişiler* var ama bunların rolleri değişik. Buda heykeline secde eden Budist, bunu ona *şükretmek* için yapmıyor veya Buda'nın kendisini yaratığına inanmıyor. Her dinde *yaratıcı Tanrı* ile, diyelim *şifa veren Tanrı* aynı değil. Misal Grekler için biri Ouranos/Kronos ise, diğeri Apollo veya *oğlu* Asklepios. O sebeplerle *din midir?* sorusunun cevabını verebilmek o kadar kolay değil.

Ancak diyorlar ya, *peygamberler olmasaydı, medeniyet de olmazdı* diye. Belki tahrif edilmiş bir vahye dayanıyordu Stoacılık da.

Mümkün. Erken kaynaklarının hiçbiri elde değil, elde olan kaynaklar *Marcus Aurelius* veya *Epictetus* gibi Latin kaynakları. Bunlar da Stoacılığın en geç dönemine tekabül ediyor. Zeno'nun veya talebelerinin el yazması eserleri mevcut değil.

Yani *olabilir* diyorsun.

Olabilir ama işte, Oğuz Kaan da, Zerdüşt de, Buda da, Lao Tse de peygamber olabilir. Bunların *hadi yarın bir din kuralım* diye düşündüğünü sanmıyorum.

Ayrıca bizim *peygamber* algımızın da doğrudan vahiyle ilgili olduğunu ve neticede bu isimlerin söylediklerini *kendi kafasından* söyleme ihtimalini de görmek lazım. Bunlar bana çok *dolu* tartışmalar gibi gelmiyor. Adamların söylediği, yaptığı iyi bir şey varsa, uygularsın, yoksa da en azından merakın tatmin olmuş olur.

Stoacılıktan ne alabileceğini düşünüyorsun?

Akıl ve duygu çatışmasında hep aklı tercih etmelerini, insanın *umutsuz* yaşaması gerektiğini söylemelerini almayacağımı söyleyebilirim. Ahlakı felsefenin *ortasına* yerleştirmiş olmaları doğru geldi. Sade hayat yaşamaları, günlük hayat içinde insanların ilgisine veya taltifine fazla önem vermemeyi tavsiye etmelerini alabilirim. Dediğim gibi, asıl önemli tarafı, aslında söylediklerinden çok kim oldukları. Çünkü Epictetus gibi bir köle de, Aurelius gibi bir İmparator da benzer sözlerle göre yaşamaya çalışıyorsa, asıl dikkatimi çeken bu oluyor. Yoksa *tembel felsefesi* babından, *hayatın ucu bucağı, anlamı değeri yok, duygular saçma, insanlar yalancı, onun için kendi içinde yaşayıp, sakince öl* diye konuşmak zor değil.

Hayata dahil olmak zor.

Evet, hayata dahil olmak zor. Hayata dahil olup doğru kalmak. Doğru kalarak hayata dahil olmak.

Hayatın hayatını planlamakla geçiyor.

Evet. Hayat zaten bir plan. Planlar, gerçekleşmedikçe yeni planlar doğuruyor. Planlar gerçekleşseydi hiç yeni plan yapmazdık, planı yapardık olurdu. Gerçekleşmeyerek yeni planlar üremesine sebep oluyor.

Planlar diyorsun gerçekleşmeyerek üreyen şeyler.

Varlıkları gerçekleşmemelerine bağlı. Düşünsene, gerçekleşseydi, plan yapardık ve olsaydı, zaten olmasını beklemeye gerek kalmazdı.

Yine de sinir edici bir durum. Hayatını kontrol etmeye imkanın olmadığını görmek.

Gerçek planın ne olduğunu öğreniyoruz. Biz plan yapıyoruz, kadere bir teklif, yeni dilde *önerge* veriyoruz ve o kabul ederse ediyor, etmezse etmiyor.

Daha esnek planlar yapmalısın belki. O zaman gerçekleşme ihtimali artar.

Bunları denedim. Gerçekleşmesi kesin tek plan *aklıma ne gelirse onu yapacağım* veya *ne gerekiyorsa onu yapacağım* cinsinden bir plansızlık.

Hah.

Evet. Hah.